

ABAFÁY-DEÁK CSILLAG

Haszonnövény

Géza szeret mosogatni. Ismerek ilyen nőt, de az ritka fajta. És ma már itt a mosogatógép. Így nem teheted be a gépbe, itt a maradék az edényen, dohog Géza, és már veszi is ki a kezemből a tányért. Te csak ül le, én majd elmosogatom, nem kell nekem ehhez gép, és én áramot se fogyasztok, néz rám kajánul. De vizet igen, és ha csorgatod a meleg vizet, több áramot használ, mint a takarékos gép. Géza legyint. Csillag az edény, néha felemel egy-egy tányért, és úgy csodálja, meg is szagolja, friss, mondja. Nem mostad le rendesen az öblítőt, az csillag ennyire és illatozik, erősebb méreg, mint a kokain, lassan öl, most olvastam az interneten. Akkor együtt, vagyis egyszerre halunk meg, Mucikám, néz rám vizenyős szemével Géza, és további öblítés nélkül az edényszárítóba helyezi a csillag tányért. Ha velem maradsz, teszi még hozzá, miközben tovább mosogat. Én meg tovább gondolom a történetet. Már ha Géza hagyja, mert folyton dumál, miközben tüsténkedik.

Az ebéd főzés is nagyrészt Géza feladata, vagyis nem feladat, nem én róttam ki rá. Mikor megkóstolta az első húslevesemet, csak annyit mondott kedvesen, na, majd én, de azért szedett még egyszer a tányérjába. Szegény anyámnak igaza volt, ilyen férjet, kislányom, nem találsz még egyszer, ha lámpással keresed, akkor se. Nem kerestem, hozzámentem. Azóta eszem, amit főz. Megint készülődik a főzéshez, engem nem kérdez, neki megvan a maga terve, és meg kell adni, nem főz rosszul. Már vizslatja a hűtőt. Mucikám, hozz, légy szíves, egy kis friss fűszernövényt, a májhoz kelle, kifagyott a rozmarin és a majoránna is a teraszon, legalább levegőzől egyet. Én addig kitakarítok.

Géza nem jár el hazulról, munkáját otthonról végzi, gobelin mintákat tervez a számítógépen, és azokat egy kézimunkaüzletnek adja el. Fogalmam sincs, ki vesz ma ilyesmit, és főleg ki hímez gobelint? A férjem imádja a munkáját, ez megnyugtató, hajtogatja. Én egy gombot se tudok fölvarrni, nem is próbáltam, de nincs is rá szükség, ebben Géza verhetetlen, még a bőrkabátomra is került végre akasztó. Inkább neki kellene levegőzni, de ő az én egészségemre gondol, mindig. Mindig itthon van, azon nem kell aggódnom, merre, esetleg kivel csavarog.

Múltkoriban hazatérés közben úgy láttam, nem ég villany a lakásban. Megdobbant a szívem. Nincs otthon. Ahogy mentem fel a lépcsőn, elterveztem, hogyan dobom le az előszobában a cipőmet, nem rohan senki oda, hogy elhelyezze egymás mellett a fogas alá, és én elnyúlok a kanapén, nem válaszolok hülye kérdésekre. Az, hogy Gézát valami baj érhet, vagy mentők vitték el, ilyesmi meg se fordult a fejemben, annyira el voltam foglalva az egyedül eltölthető este gondolatával. A kulcs

nem volt a zárban, tehát nincs itthon. Terveztem tovább az estét. Nagy robajjal nyitottam az ajtót, nem gyújtottam villanyt az előszobában, hanem cipőstől masíroztam be a szobába, ahol kis fény derengett. A zsúrasztalon hatalmas hidegtál, gyönyörű dekorációval, lazac és minden egyéb, amit szeretek. Mécsesek égtek a tál körül, Géza mosolyogva ült a kanapé szélén. Lehuppantam mellé. Nincs évfordulónk, se névnap, születésnap, hebegtem. Veled minden nap az, Mucikám, és nagyon sajnálom, nem volt itthon kapor, ami kellene a lazachoz. Hogy jön ide a kapor, járt a fejemben, és váratlanul eszembe ötlött, hogy a múlt héten láttam egy izgalmas kiállítást, *Biodíszlet* volt a címe, persze ide is hiába hívtam Gézát. Már előttem térdelt, lehúzta a cipőmet. Minden a helyére került. Úgy tűnt. Csak a lazacot ettem le a szendvicsekről. Géza megette, ami a tálcnán maradt, és elmagyarázta, miért fontos néha egy kis meglepetés az ember életében.

Jól esett kilépni a levegőre, nem a közeli, hanem a Nagycsarnokba mentem a megrendelt fűszernövényekért. Egyébként is szeretek kószálni piacon. Az egyik standnál hatalmas választék, majoránna, kakukkfű, kapor, bazsalikom. Ezt nézve, asszonyom, mutatott egy ágas-bogas rozmaringágra az árus, virágzik, és illatos is. Na, meg haszonnövény, mondtam, abból van nekem is. Továbbléptem és vettem egy hatalmas csokor fehér liliomot. Beszívtam az illatát, ami itt a szabadban is nagyon erős és bódító volt.

Láttelel

Az idős férfi a bejárati ajtó előtt ül a körfolyosón, egy háromlábú sámlin. Mariska, az új szomszédasszony szerint fejőszéken. A szék két lába a küszöbön áll, a harmadik a folyosó kövezetén és mégse inog, a háromlábú székek stabilak. A férfi árnyékban van, nem lehet kivenni az arcvonásait. Mintha attól tartana, valami titkot árul el.

Mindenki tudja a házban, Gábor majdnem vak, csak a kontúrokat észleli, a fal mellett tapogatózva le tud menni a ház alatti kocsmába és a közértbe, ha nincs, ki bevásároljon. De most van. Mióta ide költözött Mariska, segít az idős férfinak. Kezdetben csak apróságokat vásárolt be, intézett el több mindent, de Gábor jó ideig nem engedte be az asszonyt a lakásba, hogy megfőzze az ebédet, inkább hozatott a szomszédos kifőzdéből meleg ételt.

A férfi magas, szikár, ősz haja nem ritkás, mindig jól öltözött, amikor kiül a küszöbre, cipője fényes. Hát még ha látna is, jegyezte meg Zsófi, az első emeleti fiatal szomszédasszony, ez nem hagyna ki egy nőt se, mindig érzem a tekintetét a hátamban, amikor elhaladok előtte. Még csak az kéne, hogy lásson, kiáltott fel Mariska, meg is halnék. Zsófi értetlenül nézett az özvegyre, de Mariska csak elpirult és hallgatott, majd kis idő után beszélni kezdett. Minket másként neveltek, Zsófikám, az én uram a másfél évi házasság alatt, mert szegénykém csak ennyit élt, engem egyszer

se látott meztelenül. Igaz, akkor lett volna, mit mutassak. Ennek van már negyven éve. Aztán jött az özvegység, és minden úgy maradt, és így is marad. Gábor kedves hozzám, és jó az, hogy veszélytelen. Mikor kitakarítom a szobáját, gyakran leveszem a ruhámat, mert mindig nagyon befűt, fázós szegény. Szívesen megmelegíteném, de egy öregasszony ne álmodozzon ilyesmiről. Pedig fess férfi ez a Gábor. Kezdetben félttem, hogy mivel nem lát, majd tapogatni fog, de sose tett ilyet. Eddig. Képzeld el, ha utánam nyúlna, és észrevenné, hogy egy szál bugyiban állok ott tollseprűvel a kezemben. Rögtön meghalnék a szégyentől. Most aggódom érte, a múltkoriban eltűnt két napra, erről semmit se szólt, de nem faggattam, hol járt, majd elmondja. Tudja, hogy bennem megbízhat, a postáját is én bontom fel, a leveleket felolvasom neki, de semmi személyes nem jön, csak a sok számla.

Este a mentőket az egyik földszinti lakó hívta ki. Gábor hason, mozdulatlanul feküdt a hóban az udvaron, arca nem látszott. Zsófi a zajokat hallva kiszaladt a folyosóra, és meglátta a földön fekvő férfit, a szomszéd mellette térdelt, próbálta élesztgetni. A körfolyosó rozoga fa korlátja sérülten lógott, Gábor lakásának ajtaja tárva-nyitva. Zsófi beszalad a szobába, hogy hozzon egy takarót. Mariska az ebédlőben a fejőszéken ült, merev derékkel, bugyiban, a tollseprű, személtapát a földön. Mariska kezében egy levél. Tekintete a papírra meredt, mintha ezredszerre olvasná. Zsófi elkapott egy mondatot: *zárójelentés a személyetről, szürkehályog-műtétről*. A padlón egy recept hevert. Mariska nem szólt, nem ellenkezett, mint egy álmos kisgyerek túrte, hogy Zsófi ráadja a levetett ruhát.

K.O.

Gyuri negyvenedik születésnapjára Kázmér késve érkezett. Egy egész láda francia pezsgőt hozott. Megérdemled, öreg, mondta mosolyogva, öt éve nem találkoztunk, van mit bepótolni, és van is, aki megigya, ennyi jó csaj. És te egyedül? Kázmér csak titokzatosan mosolygott, minden sarkon talállok egyet, de úgy hallom, te még mindig egyedül nyomod. Inkább azt mondanám, keresek, de mindig rosszul sül el.

Kázmér átölelte Gyuri vállát, na, gyere, vegyük szemügyre a felhozatalt. Az a kis vörös ott a fal mellett miért nem jó? Jónak jó, de sajnos rám se hederít, már próbálkoztam.

A mellette álló magas, barna se rossz. Inkább túl jó, már majdnem mindenkinek megvolt a társaságból, én nem állok be a sorba. Én beállnék. Persze, te könnyen beszélsz, ragadnak rád a csajok. De látod, mégis egyedül jöttem ide, na, lássuk tovább, az a kis szőke nagyon fiatal, a végén még kiderül, kiskorú, kivel jött? Túl sok embert hívtam meg, nem tudom követni, ki kivel, ki kit hozott. Hú, nézd azt a hosszú hajút, mintha unatkozna, nem néz senkire se. Ez nem unatkozós fajta, már beszélgettünk, nem tudom, kivel jött, flörtölt is velem, de éreztem, nem kispályás, félek az ilyenek-

től. Én is találkoztam már vele, sokan szeretnének egy ilyen nőt, még beszélgetni is lehet vele, nem csak bombázó. Nagyon néz minket. Téged, Gyuri, téged! Szerintem téged, Kázmér. Rajtam nincs mit nézzen, tudja, hogy van barátnőm, és ő nem lesz harmadik, ezt kifejtette nekem a múltkoriban, de te bevágódhatsz nála, például ha elmondod, tervezel a lakásodba egy hatalmas akváriumot, él-hal a halakért, másik tipp, szidni a techno zenét, amit most itt nyomtok, nem csoda, hogy senki se táncol, harmadik tipp, Paul Simontól szerezz lemezeket, dalszöveget, ettől kifekszik, és le is, garantálom. Kapcsolj rá, ne halogasd, vigyél neki egy pohár hideg pezsgőt, szereti, főleg, ha francia.

Kázmér felemelt egy üveg pezsgőt, és odament a kis szőkéhez. Közelről látta, nem is olyan fiatal a lány. Ez francia pezsgő, sikított fel a kicsi, ilyet még sose ittam. Az egész üveg a miénk. Kázmér összerezett, erős pukkanást és a morajlást is elnyomó, ismerős nevetést hallott. Nem nézett oda. Halk pukkanással nyitotta ki a pezsgősüveget, és töltött a lánynak, aki egyfolytában beszélt. Nem hallotta, mit. De a Paul Simon-dalt igen, *50 Ways to Leave Your Lover*. Magához szorította a lányt, és a válla fölött látta Gyurit, összefonódva táncolt. A cédé még nem járt le, amikor szem elől tévesztette a párt. Közben a szőke lány benyakalta az egész pezsgőt, és Kázmért kezénél fogva maga után húzta a hálószoba felé. Még mindig ment a cédé, *The boxer*. Kázmér mást nem hallott. A sötét hálószobában az ágyra dobta a lányt. Visítást hallott. Két női sikolyt. Gyuri ugrott ki az ágyból, rádobta a takarót a két nőre, és felkapcsolta a lámpát. Kázmér most is mosolygott, az ágyra mutatva mondta, bocs, elfelejtettem bemutatni a feleségemet, vagyis a volt feleségemet. Holnap megkapjátok az ügyvédeimtől a válási papírokat.

Amikor kilépett a házból, még mindig nagyon sajgott az állkapcsa.